

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens septem Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine septimus, est de Oratione
... Septimus, & latissimus, de Beneficiis Ecclesiasticis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

Expenditur clericorum obligatio. §. 1

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76561](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76561)

potest diuinitati congruentius, nihil magis plium & religiosum; quam iis precibus Deum, laudare & honorare. Appellatur item Horæ canonicæ; quia certis horis recitandum est iuxta canonicas functiones. Dicitur pensum, quia ad illud recitandum obligantur clerici quasi ad pensum & tributum soluendum. Appellatur tandem Breuiarium, quia est summa & compilatio eorum, quæ ad laudem Dei, & gratiarum actionem, & nostram institutionem pertinere possunt. Vide de iis omnibus Bellarminum tom. 4. *controuers. tit. de bonis operibus lib. 1. cap. 10.* Valentiam 2. 2. *disp. 6. q. 2. p. 10. §. 1. Less. lib. 2. cap. 37. dub. 8.* Bonac. *de horis canonicis disp. 1. q. 1. p. 1. propositione 1. Suar. lib. 4. de orat. c. 3. & sequentibus.*

Verum autem cum distinctione in hac disputatione procedamus primò examinandum est, quæ personæ obligentur ad hanc orationem? Secundò quid sit recitandum? Tertio. Quomodo recitandum sit? Quarto. Quo tempore, & quo loco? Quintò. De grauitate huius obligationis? Sextò. Quæ causæ ab hac obligatione excusent? Septimò. Quæ pœnæ sint appositæ non recitantibus?

PUNCTUM I.

Quæ personæ obligentur horas Canonicas priuatim dicere.

OMnes conueniunt Clericos in maioribus ordinibus constitutos, beneficiatos, & religiosos professos, choro ex professione deputatos, obligatos esse horas canonicas singulis diebus recitare: sed vnde hæc obligatio nascatur, an ex iure naturali & diuino, an positio scripto, an solum ex consuetudine aliqua, est controuersa. Dicendum tamen est ad has horas determinatè recitandas ex iure diuino nullam esse obligationem. Suarez tom. 2. *de relig. lib. 4. de orat. cap. 16. num. 2.* Azor. 1. p. lib. 10. *c. 4. fine.* Quia licet clerici, beneficiati, & religiosi specialem obligationem habeant orandi pro populo, vt verè habent, non tamen habent ex iure diuino obligationem orandi hac speciali forma, quæ non à iure diuino, sed ab Ecclesiastico facta est. At quia Ecclesia habet specialem obligationem orandi, determinatè has preces, idè aliquo modo dici potest ex iure diuino obligari. Posito ergo ex iure diuino esse obligationem, videamus quæ & qualis sit. Et claritatis gratia. Primò, dicamus de Clericis. Secundò, de Beneficiatis. Tertio, de Religiosis.

§. I.

Expenditur Clericorum obligatio.

1. Omnes Clerici in sacris hanc habent obligationem.
2. Clerici in minoribus constituti hac non tenentur, ratione inquam ordinis.
3. Proponitur sententia & argumenta, quibus probatur non posse Episcopum clericis sua diocesis hanc obligationem imponere.
4. Probabilius est imponere posse.
5. Nullibi creditur esse impostum, & quid de obligatione recitandi orationes tempore ordinationis imp. sit.

ET quidem Clericos, Presbyteros, Diaconos, & Subdiaconos hanc obligationem sub graui culpa habere ex iure positio communis fere sententia. De Presbyteris probat textus in *cap. Presbyter, de celebratione Miss. rum. ibi, Presbyter m. n. è matutinali officio expleto pensum seruitutis sua canendo primam, tertiam, sextam, nam vesperamque persoluat.* De Diacono & Subdiacono probatur *ex cap. Dolentes, eodem titulo de celebratione Missarum, vbi præcipit Innocentius II. cum Concilio generali Pizatiis, & minoribus clericis in virtute sanctæ obedientiæ, vt diuinum Officium nocturnum pariter & diuinum quantum eis dederit Deus, studiosè celebrent pariter & deuotè. Idem etiam probatur *ex cap. si quis presbyter 9. 2. d. ibi, Si quis presbyter aut Diaconus, vel quilibet clericus Ecclesia deputatus, si intra ciuitatem fuerit, aut in quolibet loco, in quo Ecclesia est, & ad quosdianum stallendi officium matutinis vel vespertinis horis, ad Ecclesiam non conuenerit, deponatur à clero, si non castigatus veniam ab Episcopo per satisfactionem voluerit promereri.* Verùm huiusmodi textus aliqui infirmant dicentes, ex illis non conuincit clericos in sacris obligatos esse ad officium diuinum priuatim recitandum. Nam *cap. Presbyter, solum de sacerdotere rectore Ecclesiæ loquitur, cap. Dolentes, non exprimit factis, qui clerici sint illi minores, poterant enim intelligi de presbyteris & clericis, qui sine dubio minores clerici sunt comparatione prælatorum. Cap. 5. Si quis presbyter, loquitur de clericis alicui Ecclesiæ deputatis & de officio publico, & de obligatione illud dicendi in Ecclesia, Quapropter Nauar. *de horis canonicis, c. 7. à num. 2. Azor. 1. p. lib. 10. cap. 5. quæst. 1. Suar. lib. 4. de oratione cap. 16. num. 9.* quos alij sequuntur, dicunt ex iure scripto non factis conuincit hanc obligationem pro omnibus clericis in sacris constitutis: sed illam ex consuetudine firmatam esse, & hoc suf-**

ficit. Præterquam quod Concilium Basiliense *sess. 21. expressè* supponit hanc obligationem, quod Concilium quoad causas beneficentiales & censuras, & articulos contra hæreticos definitos approbatum fuit. Adde sessionem illam fuisse ante schismata, vt notauit Valquez *de benef. cap. 4. §. 1. dub. 1.* Aduerto tamen debere hos clericos ordines suscepisse sponte, non coactè, quia hæc obligatio annexa est ordini sponte suscepto. Sic Nauar. *cap. 22. num. 51. ad finem, Emmanuel d. verbo. ordo, tit. 24. Sanchez lib. 7. de impedimentis disp. 29. num. 7.* si tamen liberè utatur ordine accepto, tunc ad omnia illi annexa obligatur, quia per illum vsum liberum ratificat ordinem; sic Sanchez *supra num. 9.* cum aliis. Et idem est dicendum de ordinato in sacris ante pubertatem, vt idemmet Sanchez probat *disp. 30. num. 10. præcipue num. 12. 13. & c.*

Clerici verò in minoribus constituti ex recepta fere omnium sententia hac obligatione non tenentur, neque ad Psalmos, neque ad officium Beatæ Virginis, neque ad Canticum gradum, Ita Valquez *dub. 2. Lessius lib. 2. cap. 37. dub. 9. n. 46.* Neque obstat textus in *cap. Si quis presbyter 9. 2. d.* vbi de quolibet clerico Ecclesiæ deputato cauetur obligatum esse ad horas canonicas dicendas. Non inquam obstat, nam loquitur de clerico Ecclesiæ deputato per beneficium, non per ordinem, quia si de deputazione, quæ ex præcisa ordinatione procedit, loquetur; sufficeret dicere, *quilibet clericus* absque additione illorum verborum *Ecclesia deputatus.*

An autem Episcopus possit hanc obligationem iis clericis suæ diocesis imponere? Negat Soto *lib. 10. de iustitia quæst. 5. art. 3. Valentia 2. 2. disp. 6. quæst. 2. p. 10. §. 2. Azor. lib. 10. cap. 5. quæst. 4. Lessius lib. 2. cap. 37. dub. 9. num. 46.* Suarez *lib. 4. de oratione cap. 16. in fine.* Mouentur primò; Quia non videtur licere Episcopo onus perpetuum ordinatis imponere, quod non est à Pontifice impostum. Quia non licet ipsi grauate clericos suæ diocesis specialibus abque speciali causa quæ in presenti non apparet. Secundò; Non licet Episcopo, tempus & ætatem ordinandorum immutare postulando ætatem pro subdiaconatu, quæ petitor pro diaconatu, & pro diaconatu, quæ petitur pro presbyteratu, & pro presbyteratu, quæ petitur pro Episcopatu. Ergo neque licet hanc libertatem, quam ordinati in minoribus obtinent, non recitandi horas canonicas, tollere. Limitant Azor. & Suarez hæc sententiam, vt intelligatur de ordine perpetuo & ordinatione annexo. Nam à temporalibus affirmant ab Episcopo imponi posse. Non enim extra potestatem Episcopi est, quod non possit ordinatos in minoribus obligare, vt bis vel ter officium diuinum dicant, Vt sic aliquo modo intelligant se disposti ad obligationem, quam successu temporis debent subire, si ordines maiores recipiant.

Nihilominus tamen credo probabilius posse Episcopum hanc obligationem clericis suæ diocesis imponere. Sic docet Nauar. *de horis canon. cap. 7. Bonacina disp. 1. de hor. can. quæst. 2. p. 3. num. 2. vers. Ad d.* Ratio est, quia hoc præceptum non derogat legem vniuersalem, & ex alia parte est de re honesta, & quæ potest ab ordinatis impleri. Ergo nulla est causa, ob quam Episcopo negetur potestas hoc præceptum imponendi sibi subditis, consequentia est legitima. Antecedens probò. Nulla enim est lex vniuersalis, quæ postiuè hos clericos eximat ab obligatione, sed solum lex, quæ de his horis recitandis fertur, quæ illos non comprehendit. Ergo impositio huius obligationis non contradicit alicui legi vniuersali. Deinde est obligatio de re honesta, vt constat, & quæ faciliè potest ab ordinatis impleri, si sint in ætate ad beneficium requisita constituti: facti possunt & deberent si beneficiati essent: ergo. Adde consuetudinem introduci posse hanc obligationem, fatetur Lessius, & Suarez, & Azor. Ergo ex autoritate Episcopi, quæ inferior non est authoritate clericorum consuetudinem introducentium. Neque obstat contraria. Concedo namque Episcopum singulariter grauate clericos suæ diocesis absque speciali causa, sed hæc contingenter & rarò inueniri potest. Esset autem causa sufficiens, si videret expediens esse ad tenendam Clericorum distractionem hoc onus illis imponere. Ad secundum, concedo non posse Episcoporum limitare, neque extendere tempus, & ætatem ordinandorum, quia derogaret legem vniuersalem tempus & ætatem determinantem: bene tamen posse imponere clericis hoc onus, quia in hac impositione nulla legis sit derogatio. Sicut nullam legem derogat Episcopus cum præceptum de nouo facto seruando in sua diocesi imponit.

Cæterum etsi hoc ita sit, nullibi credo tale præceptum neque consuetudinem esse. Immo probabile existimo, cum Episcopus ordinatis iniungit aliquos Psalmos & Litanias recitandas, nolle sub graui culpa obligare, sed ex quadam honestate & decentia; sic docet Soto *lib. 10. quæst. 3. art. 3. Valent. disp. 6. quæst. 2. p. 10. §. 2. in principio,* vbi dicit hos ordinatos non teneri ex iure diuino, aut naturali magis quam laicos ad aliquid specialiter recitandum. Consentit Lessius *l. 4. de or. c. 16. num. 14.* Sufficiens enim suo muneri satisfaciunt, si Ecclesiæ in gradu accepto deserviant.